

ТЕМА 6: АНАЛИЗ НА АКТИВИТЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Анализът на активите на предприятието може да бъде разработен като се имат предвид следните принципни аналитични модели:

$$\Sigma A = \Sigma DA + \Sigma KA + \Sigma NK, \text{ където:}$$

A	- актив
DA	- дълготрайни активи
KA	- краткотрайни активи
NK	- записан, но невнесен капитал

$$\%100 = \% DA + \% KA + \% NK$$

$$\Delta \Sigma A = \Delta \Sigma DA + \Delta \Sigma KA + \Delta \Sigma NK$$

Данните за активите на предприятието, на база реален счетоводен баланс, могат да се систематизират по следния начин:

Раздели	Предходна година		Текуща година		Отклонение	
	лв.	отн. дял (%)	лв.	отн. дял (%)	(4-2)	(5-3)
					лв.	в структурата (%)
1	2	3	4	5	6	7
А. Невнесен капитал	620	0,48	474	0,33	-146	-0,15
Б. Дълготрайни активи	36 871	28,51	30 045	20,70	-6 826	-7,81
В. Краткотрайни активи	91 847	71,01	114 644	78,98	22 797	7,96
Г. Сума на балансовите активи Г.=А.+Б.+В.	129 338	100,00	145 163	100,00	15 825	-

Последователност на анализа:

1/ Оглеждат се началните данни /белите клетки/.

2/ Изчислява се сумата на активите за предходната и текущата година - на последния ред в колони 2 и 4 /оранжевите клетки/. $620+36\ 871+91\ 847=129\ 338$

3/ Изчислява се процентния дял на активите за предходната и текущата година - в колони 3 и 5 /зелените клетки/. $620/129\ 338*100=0,48\%$

4/ Изчислява се отклонението в стойността на активите в колона 6 като разлика между колони 4 и 2 /розовите клетки/.

5/ Изчислява се отклонението в процентния дял на активите в колона 7 като разлика между колони 5 и 3 /сините клетки/.

6/ Формулират се изводи:

Анализът показва увеличение на размера на активите на предприятието с + 15 825 лв.

В най-голяма степен това увеличение се дължи на изменението в размера на Краткотрайните активи с + 22 797 лв.

Расте относителният дял на краткотр. активи в сравнение с останалите групи активи.

Анализ на активите за сметка на собствения капитал:

Показатели	Предходна година	Текуща година	Отклонение (3-2)
1	2	3	4
1. Активи на предприятието	129 338 лв.	145 163 лв.	15 825 лв.
2. Дългосрочни заеми, задължения и финансираня	63 735 лв.	97 198 лв.	33 463 лв.
3. Активи за сметка на собствен капитал (т.1-т.2)	65 603 лв.	47 965 лв.	-17 638 лв.

Последователност на анализа:

1/ Оглеждат се началните данни /белите клетки/.

2/ Изчислява се стойността на активите за сметка на собствения капитал за предходната и текущата година - на последния ред в колони 2 и 3 /оранжевите клетки/, като разлика между първите два показателя. $129\ 338 - 63\ 735 = 65\ 603$.

3/ Изчислява се отклонението в стойността на активите в колона 4 като разлика между колони 3 и 2 /сините клетки/.

4/ Формулира се извод:

Негативно може да се оцени намалението на активите, получени за сметка на собствения капитал с - 17 638 лв.

По данните от баланса се определят и **реалните активи на предприятието**.

Реалните активи - разликата между сумата на актива и записаните суми в раздел "А" на актива на баланса /т.е. невнесеният капитал/.

$$RA = \sum A - НК$$

Раздели	Предходна година		Текуща година		Отклонение	
					(4-2)	(5-3)
	лв.	отн. дял (%)	лв.	отн. дял (%)	лв.	в структурата (%)
1	2	3	4	5	6	7
1. Сума на балансовите активи	129 338	100,00	145 163	100,00	15 825	-
2. Невнесен капитал	620	0,48	474	0,33	-146	-0,15
3. Реални активи 3.=1.-2.	128 718	99,52	144 689	99,67	15 971	0,15

Изчисленията и изводите са както следва:

$$RA_0 = 129\ 338\ \text{лв.} - 620\ \text{лв.} = 128\ 718\ \text{лв.} \quad \text{в началото на годината.}$$

$$RA_1 = 145\ 163\ \text{лв.} - 474\ \text{лв.} = 144\ 689\ \text{лв.} \quad \text{в края на годината.}$$

За предприятието, чийто счетоводен баланс разглеждаме, реалните активи предходната година възлизат на 128 718 лева, а в края на текущата година възлизат на 144 689 лева. Увеличението може да се счита за положителна тенденция.

Относителният дял на реалните активи в общата сума на актива на баланса е:

$$RA_{\text{отн. дял}_0} = \frac{128\ 718\ \text{лв.}}{129\ 338\ \text{лв.}} \cdot 100 = 99,52\% \quad \text{в началото на годината. /края на предходната година/}$$

$$RA_{\text{отн. дял}_1} = \frac{144\ 689\ \text{лв.}}{145\ 163\ \text{лв.}} \cdot 100 = 99,67\% \quad \text{в края на годината. /края на текущата година/}$$

т.е. налице е увеличение с 0,15% /= 99,67% - 99,52%/, с колкото се е намалил относителният дял на невнесения капитал.